

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

A Nemzeti Választási Bizottság 711/2018. számú határozata

A Nemzeti Választási Bizottság a [REDACTED] [REDACTED] képviseli Dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd (a továbbiakban: Beadványozó)] által benyújtott kifogás tárgyában – 13 igen és 5 nem szavazattal – meghozta a következő

határozatot:

A Nemzeti Választási Bizottság a kifogásnak részben helyt ad, és megállapítja, hogy Takács János, Pákozd település polgármestere, 2018. április 4-én és 5-én interneten közzétett és postai szóróanyagként terjesztett levelének tartalmával megsértette a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 2. § (1) bekezdés c) pontját.

A Nemzeti Választási Bizottság Takács János polgármestert 138.000 Ft, azaz százharmincnyolcezer forint összegű bírság megfizetésére kötelezi.

A bírság összegének megfizetését átutalással kell teljesíteni a Nemzeti Választási Iroda Magyar Államkincstárnál vezetett fizetési számlaszámára – 10032000 - 01040391 - 00000000 – jelen határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül. A közlemény rovatban fel kell tüntetni az alábbi bírságazonosító számot: V182090753. A bírság meg nem fizetése esetén adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül, amelyet a Nemzeti Választási Iroda megkeresésére az állami adóhatóság szed be.

A határozat ellen a meghozatalától számított 3 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Nemzeti Választási Bizottságnál (1054 Budapest, Alkotmány u. 3., levélcím: 1397 Budapest, Pf.: 547., e-mail: nvb@nvi.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2018. április 13-án 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírással látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhú másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illeték-feljegyzési jog illeti meg.

Indokolás

I.

[A kifogás tartalma]

[1]Beadványozó 2018. április 7-én 09 óra 54 perckor elektronikus úton kifogást nyújtott be a Fejér Megyei 03. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz. Beadványa szerint Takács János, Pákozdi nagyközség polgármestere (a továbbiakban: polgármester) a 2018. évi országgyűlési képviselők általános választásához kapcsolódó kampányban jogszerűtlen módon járt el.

[2]Előadása szerint a polgármester Pákozdi nagyközség hivatalos körbélyegzőjével ellátott levelét 2018. április 5-én töltötték fel Pákozdi nagyközség honlapjára, továbbá 2018. április 4-én eljuttatták a pákozdi háztartásokba, Megjelöli a levél link elérhetőségét, továbbá a levélről hírt adó index.hu portál cikkét. A cikk azt tanúsítja, hogy a levelet nem csupán a település honlapjára töltötték fel, hanem azt a település háztartásaiba is eljuttatták (a levélről készült fényképet egy olvasó küldte be a hírportálnak; a fényképen világosan kivehető a papír gyűrődései miatt, hogy az nem a pakozi.hu honlapról letöltött fénykép, hanem saját készítésű felvétel.)

[3]Véleménye szerint a levél, bár konkrét országgyűlési képviselőjelöltet vagy jelölő szervezetet nem nevez meg, tartalmából következően egyértelmű állásfoglalás a kormány politikája mellett. A polgármester szavazásra buzdítása és a kormány melletti kiállása együttesen a jelenlegi kormánypártok támogatására ösztönzéseként értelmezhető, a választói akarat befolyásolására alkalmas kampányeszköznek minősül.

[4]Kiemeli a levél több állítását, amelyek szerinte egybehangzanak a kampányban megjelent kormánypárti kijelentésekkel: „Nem puskával lönek, hanem csendes invázióval kívánják lecserélni Európa lakosságát. De már megjelent a terror, az erőszak és a fosztogatás is.” „Most arról kell döntenünk, hogy megvédjük Hazánkat, biztonságunkat, megteremtett értékeinket, családjainkat, munkahelyeinket!” „Vannak országok, amelyek láthatóan már elestek. Mi magyarok a szomszédos országokkal ellenállva, közösen ellenállunk!” „Gazdaságunk dinamikus fejlődésnek indult (...) komoly mértékben nőttek a bérek, Európa legkorszerűbb családtámogatási rendszere működik nálunk.” „(...) akarjuk a béreink további növekedését, vagy idegeneket tartunk el az általunk megtermelt javakból (...)?” „(...) Megvédjük családjainkat, értékeinket, sőt védjük Európa más nemzeteit. Mi is megtapasztaltuk mekkora bizonytalanságot teremtett 2015-ben a többszázazres idegen tömeg átvonulása és viselkedése országunkon. Nemet mondunk-e az erőszakra, a terrorra, a no-go zónákra, vagy felvállaljuk ezek létrejöttét országunkban?” „(...) nemzetközi és azok érdekeit kiszolgáló hazai erők igyekeznek rákényszeríteni bennünket arra, hogy (...) kötelezzenek rá / rá akarnak kényszeríteni bennünket (sic!) tömegek befogadására. (...) kiállunk függetlenségünk mellett, vagy olyanokra bízunk országunkat, akiknek nem számít a haza sorsa.”

[5] Köztudomású tényként hivatkozik arra, hogy a kormányzó Fidesz-KDNP pártszövetség politikusai a jelenlegi országgyűlési választási kampányban jelöltjeik és a jelölő szervezetek támogatására buzdítás során tartalmilag a fentiekkel megegyező érveket használnak: a kormánypártok kampánykommunikációjának vezérmotívuma az Európát érintő migráció, ennek lehetséges, Magyarországot érintő biztonsági kockázatai. A kormánypártok kommunikációjának szintén visszatérő eleme a migráció esetleges Magyarországra gyakorolt gazdasági hatása, továbbá az, hogy a migráció veszélyeitől kizárólag a jelenleg kormányzó pártok képesek megvédeni Magyarországot, az ellenzéki pártok és más, hazai jelölő szervezetek erre nem képesek, sőt, kifejezetten a jelenlegi kormánypártok elveivel és gyakorlatával ellentétes migrációs politikát folytatnának. A kormánypárti érvrendszer, szóhasználat, üzenetek teljes egészében visszaköszönnek szerinte a jelen kifogás alapját képező levélben.

[6] Álláspontja szerint a polgármesteri levélnek a település honlapjára való feltöltése, továbbá a településen található háztartásokba való eljuttatása sérti a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés c) pontját és e) pontját. Hivatkozik ezzel összefüggésben a Pest Megyei Bíróság 2.Kpk.26.992/2002/2. számú végzésére, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2. Kvk.20.711/2006/2. számú végzésére és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság Pk.20.724/2002/2.számú végzésére.

[7] A levéllel szerinte a jelenlegi kormánypártok jogosulatlan előnyhöz jutnak a kampányban. A határidőben történő benyújtással összefüggésben többek között rögzíti, hogy a kampányeszköz a választópolgárok számára folyamatosan elérhető a honlapon, ezért a jogsértő jelleg folyamatosan fennállt, még kifogása benyújtásának időpontjában is.

[8] A polgármester megítélése szerint az önkormányzati infrastruktúrát, közhivatali erőforrásokat – pl. irodát, nyomtatót, munkaidőt, más célra szolgáló állami nyilvántartásokat – használta fel a kampányolásra, ami szintén sérti az általa megjelölt alapelveket. "Kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére, (...), mivel azonban azon nincs feltüntetve, hogy mely jelöltet vagy jelölő szervezetet támogatja, az jogsértőnek minősül – utóbbi jellemzője miatt a levél sérti a Ve. 2. § a) pontját (a választás tisztaságának megóvása, mint alapelv) és a Ve. 2. § e) pontját (jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye, mint alapelv)".

[9] A célzatosság véleménye szerint könnyen alátámasztható. Erre utal a levél időzítése, az önkormányzat politikai összetétele, a semleges, részvételre való buzdítást messze meghaladó, politikailag elkötelezett tartalom, és az a tény, hogy az önkormányzat nem választási szerv, vagyis választásokkal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettsége nincsen.

[10] A fenti tényállás jogsértő jellegének alátámasztására részletesen ismerteti a vonatkozó joggyakorlatot, így a Kúria a Kvk.IV.37.359/2014/2., Kvk.II.37.395/2014/2.,

Kvk.V.37.941/2016/3., Kvk.I.37.394/2014/2., Kvk.III.37.328/2014/6., Kvk.IV.37.360/2014/2., Kvk.III.37.328/2014/6., Kvk.IV.37.359/2014/2. számú döntéseinek tartalmát, illetve a döntések jelen üggyel való összefüggéseit.

[11] Kiemeli, mivel jogellenesen használták önkormányzati infrastruktúrát a kampány céljaira, ezért a hasonlóan jogellenes magatartással nem élő vagy abból előnyt nem szerző jelöltek, jelölő szervezetek versenyhátrányba kerülnek a választópolgárok meggyőzésében, ezért sérül a jelöltek, jelölő szervezetek esélyegyenlőségének elve. Az egyenlő esélyek objektív feltételeit sérti, ha egy települési vezető, akinek helyben nyilvánvalóan nagy tekintélye és ismeretsége van, az önkormányzat hivatalos bélyegzőjével ellátott levélben áll ki egy jelölő szervezet politikája mellett.

[12] Az esélyegyenlőség sérelme az idézett döntések alapján fennáll akkor is, ha valamely jelölt vagy jelölő szervezet (az állam, az önkormányzat vagy épp a média által folytatott) jogellenes kampánytevékenységből származó előnyhöz jut.

[13] A Kúria gyakorlata szerint a választás tisztaságára, a jóhiszemű és a rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveknek kizárólag az olyan plakát (kampányeszköz) felel meg, amelyből magából, egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható, hogy kinek a támogatására ösztönöz. Ezt a népszavazási eljárásban kialakított követelményt irányadónak tekinti más választási eljárásban is. Véleménye szerint a levél terjesztése következtében a hivatkozott két jelölő szervezet jogszerűtlen előnyhöz jutott, mivel egy olyan szerv, amelynek közjogi szerepénél fogva kötelessége tartózkodni a kampánytevékenységektől, segítette őt főbb üzeneteinek a választópolgárokhoz való eljuttatásában, akinek pozíciója kizárja azt, hogy jelölteket, jelölő szervezetek nyílt támogatására hívjon fel. A kifogás tárgyául szolgáló levél formailag egy polgármesteri tájékoztató, tartalmilag pedig a Fidesz-KDNP, a kormánypártok támogatására ösztönző kampányeszköz, melynek célja, hogy a levelet olvasó választópolgárban azt a szándékot alakítsa ki, hogy a 2018. április 8-án tartandó országgyűlési választáson szavazatával a kormánypárti szövetséget támogassa.

[14] Az országgyűlési képviselők választásához kapcsolódó választási kampányban jogsértő az önkormányzat tevékenységét népszerűsítő plakát olyan módon való elhelyezése, amely valamely jelölt népszerűsítését közvetlenül felerősíti. Ha megállapítható, hogy a jogorvoslati kérelemmel érintett tevékenység túlmutat az állami szervek közfeladatukból eredő, általános és semleges tájékoztatási tevékenységén, és kampánytevékenységnek minősül, akkor ez sérti a Ve. alapelveit és jogsértés megállapításának, valamint az annak megfelelő jogkövetkezmények alkalmazásának van helye.

[15] Idézi továbbá a Kúria gyakorlatából, hogy megbomlik a választási versengésbeli esélyegyenlőség akkor, ha valamely jelölő szervezet vagy jelölt a kampány időszakában olyan támogatásban részesül, olyan segítséget kap, amely őt ésszerű indok nélkül privilegizálja más szervezetekhez és jelöltekhez képest. A választási versengés során megkérdőjelezi az egyenlő esélyek elvének érvényesülését az a

tény, avagy látszat, amikor a helyi közhatalom a választási kampányban semleges pozícióját feladva az egyik jelölő szervezet vagy jelölt mellett tűnik fel, amellyel kapcsolatban az NVB gyakorlatát is hivatkozza.

[16] Kifejti, a „kampányidőszak alatt a jelöltek és a jelölő szervezetek a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt esélyegyenlőségének érvényesítése érdekében az állami, illetve az önkormányzati szervezeteknek tartózkodniuk kell attól, hogy a pártok szabad versengésébe beavatkozzanak. Így tudják kiteljesíteni befolyástól mentesen a pártok az Alaptörvény VIII. cikk (3) bekezdésébe foglalt azon feladataikat, hogy közreműködnek a nép akaratának kialakításban és kinyilvánításában”.

[17] Kéri a választási bizottságot, állapítsa meg, hogy a polgármester a kifogásolt magatartásával megsértette a választási eljárás általa megjelölt eljárási alapelveit, tiltsa el a további jogsértéstől, továbbá szabjon ki a jogszabály-sértéssel arányban álló bírságot. A bírság mértékének meghatározása során legyen tekintettel arra, hogy a polgármester a már kialakult, közismert, a Kúria és a Nemzeti Választási Bizottság joggyakorlata által többször is megerősített jogértelmezéssel ellentétesen, tehát vélhetőleg kifejezett rosszhiszeműséggel tanúsította a jelen kifogásban sérelmezett jogellenes magatartást, továbbá vegye figyelembe, hogy az önkormányzat infrastukturáját kiaknázva különösen nagy számú választópolgárhoz juttatta – és az interneten keresztül továbbra is juttatja – el a jogsértő kampányeszközt.

II.

[A Nemzeti Választási Bizottság döntése és jogi indokai]

[18] A Nemzeti Választási Bizottság előzetesen megállapítja, hogy a kifogást Beadványozó a Fejér Megyei 03. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB) nyújtotta be, a bizottság áttételre vonatkozó döntését a kifogásolt levél pakozd.hu, index.hu oldalakon való megjelenésével indokolta.

[19] A Bizottság megítélése szerint az ügyben az index.hu portál mint megjelölt bizonyíték szerepel, annak igazolására, hogy a polgármester sérelmezett levelét a település lakosai számára terjesztik. Ugyanígy a pakozd.hu internetes honlap érintettsége országos elérhetősége ellenére sem alapozza meg az OEVB illetékességének hiányát. Mindezek alapján az OEVB az áttétellel helytelenül járt el, a kifogás tartalmilag a választókerületéhez, azon belül is elsősorban bicskei illetőségű választópolgárok választói akaratának befolyásolásához kapcsolódik, így az áttétel elvonta az egyik jogorvoslati fórumot Beadványozótól.

[20] A Nemzeti Választási Bizottság megtekintette a sérelmezett polgármesteri levelet. Megállapítható, hogy annak tartalma kifejezetten egy jelölő szervezet támogatására sem hív fel. Ugyanakkor az is egyértelmű, hogy a választással kapcsolatban tartalmi állásfoglalást, értékválasztást tükröz, és lényegi elemei

visszatükrözik a Fidesz-KDNP jelölő szervezetek kampányában a jelenlegi választási eljárás során már számos alkalommal idézett álláspontját.

[21] A Bizottság álláspontja szerint Beadványozó által is idézett, a Kúria Kvk.IV. 37.360/2014/2. sz. határozatában megjelenő követelmény, amely szerint „az állami, illetve az önkormányzati szerveknek tartózkodniuk kell attól, hogy a pártok szabad versengésébe beavatkozzanak. Így tudják kiteljesíteni befolyástól mentesen a pártok az Alaptörvény VIII. cikk (3) bekezdésébe foglalt azon feladataikat, hogy közreműködnek a nép akaratának kialakításban és kinyilvánításában” nem pusztán formai alapokon vizsgálándó. A választási alapelvek megsértésére nem csak a jelölő szervezet melletti nyílt állásfoglalás vezet, hanem a választási kampányban széles körben ismertetett álláspontjának állami, önkormányzati népszerűsítése is.

[22] A Kúria Kvk.III.37.421/2018/8. végzésében a kormányzati információs tevékenységgel kapcsolatban kimondta „[a] választási kampány időszakában a Kormány feladatainak megfelelő ellátásához szükséges tájékoztatási tevékenységet valamely választási kampánytémában is folytathat feltéve, hogy a tájékoztatásnak van a választási kampánytól független, objektív indoka. A tájékoztatás módját úgy kell meghatározni, hogy a kormányzati feladat elvégzését lehetővé téve a választási kampányt a lehető legkevésbé érintse, az esélyegyenlőséget ne sértse.”

[23] Jelen ügyben a Bizottság a kifogásolt tájékoztatóban nem látott olyan aktuális, a helyi közügyek szempontjából lényeges tartalmat, amely a választási témán felül indokolta volna a tájékoztató közzétételét. A helyi önkormányzat és az azt képviselő polgármester esetében ezen lehetséges objektív indokok elképzelhető köre magától értetődően is rendkívül szűk az országgyűlési választások során.

[24] Mindezek alapján indokolt a jelöltek és jelölő szervezetek esélyegyenlőségét előíró Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja sérelmének megállapítása. Nem róható fel ugyanakkor Beadványozó álláspontjával szemben annak hiánya, hogy a polgármesteri levél mely jelölt vagy jelölő szervezetet támogatja. Mivel a helyi közhatalmat gyakorló általában tiltva van az országgyűlési választás kampányában való tartalmi állásfoglalástól, a jelölő szervezetek kimondott megjelölése valójában a jogsértése súlyát növelte volna. Súlyosbító körülmény azonban, hogy a polgármester az önkormányzati infrastruktúrát és erőforrásokat felhasználva közvetítette a választásokkal összefüggő álláspontját.

[25] Mivel a polgármester nem a választási eljárásban biztosított jogokat, hanem az önkormányzati tájékoztatás jogát gyakorolta a Ve. rendelkezéseit sértő módon a Bizottság nem látja megalapozottnak a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt megsértését

[26] Az esélyegyenlőség sérelme közvetve, a támogatott jelölő szervezetek nevének konkrét említése nélkül valósult meg, nincs további bizonyíték arra, hogy a választói akaratot vagy magát a választási eljárás lebonyolítását a polgármester egyébként

jogellenesen befolyásolni kívánta, ezért a Bizottság nem ad helyt a választás tisztasága alapelv megsértésére vonatkozó kérelemnek.

[27] A Bizottság az elbírálás választás utáni időpontjában már nem látja indokoltnak a további jogsértéstől eltiltást.

[28] A bírság kiszabására vonatkozó kérelem megalapozott, mert a jogsértésnél komoly súlyosbító körülmény, hogy a polgármester szándékosan járt el a kampánytartalom népszerűsítésével, és ehhez önkormányzati forrásokat használt fel, továbbá az adott település választópolgárai széles körben érintettek. Ugyanakkor a jogsértés közvetetten valósult meg, csak a tartalmi összevetéssel azonosítható csak a jelölő szervezetek támogatása, a jogsértés a választókerületnek lényegében egyetlen települését érinti, amelyen érdemben internetes elérhetősége sem változhat. A rendelkezésre álló információk alapján életszerűtlen feltételezés, hogy a polgármester személyes meggyőződése kinyilvánításával országosan vagy akár a választókerület egészében jelentősen befolyásolni tudná a választói akaratot. A postai úton terjesztetthez képest az interneten megjelölt tartalom az eredetivel egyező utánközlés, amely a folytatólagosságot sem alapozza meg, és az ismételt jogsértésre sincs hivatkozás vagy bizonyíték. A Bizottság ezért a bírságalapnak megfelelő mértékű bírságot határozott meg.

[29] Mindezek alapján a Bizottság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott

III.

[A határozat alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések]

[30] A határozat a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjain, a Ve. 140. §-án és 141. §-án, 208. §-án, 213. §-án, 218. § (2) bekezdés a) pontján és 220. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 222. § (1) bekezdésén, a 223. § (1) bekezdésén, a 224. § (1)-(2) és (5) bekezdésén, az illetékekről szóló tájékoztatás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Budapest, 2018. április 10.

Prof. Dr. Patyi András s. k.
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke